

K PŘIPRAVOVANÉMU VYDÁNÍ NOVÉHO BOJOVÉHO ŘÁDU

2. část

Generálmajor Ing. Viliam Poltíkovič

V minulém čísle jsme uvedli článek o hlavních zásadách vedení útočného boje motostřeleckou (tankovou) divizí v duchu připravovaného Bojového řádu pozemního vojska — díl 1.

V tomto článku poukáží na některé zvláštnosti vedení útoku při

- násilném přechodu vodních překážek,
 - útoku v noci,
 - činnosti divize v operační manévrovací skupině
- a vysvětlím základní normy pro pochod.

Násilný přechod vodních překážek

Vedení útoku do velké hloubky a v rychlém tempu je spojeno s častým prováděním násilného přechodu vodních překážek.

Divize (pluk) překonává vodní překážky zpravidla z chodu, po přípravě násilného přechodu před příchodem útvarů (jednotek) k vodní překážce. V tomto případě se násilný přechod uskuteční obvykle v takové sestavě, v jaké vojska útočí, zpravidla na široké frontě a ve vysokém tempu.

Jestliže se násilný přechod vodní překážky z chodu nezdaří, nebo vyžaduje-li to situace, uskuteční divize (pluk) násilný přechod po rozvinutí hlavních sil u vodní překážky po zkrácené přípravě (u divize trvá orientačně 6—8 hodin, u pluku 4—6 hodin) nebo po všestranné přípravě. V tomto případě překonávají hlavní síly vodní překážku na zvolených úsecích z přímého dotyku s nepřítelem u vodní překážky nebo po přesunu z hloubky. K zabezpečení organizovaného násilného přechodu se pro divizi (pluk) určuje výchozí prostor bezprostředně u vodní překážky nebo ve vzdálenosti 20—40 km od ní.

Násilný přechod vodních překážek nemá snižovat tempo útoku.

Úsek násilného přechodu určuje nadřízený velitel (náčelník) nebo jej ve svém pásmu vybírá velitel divize (pluku). Jeho šířka je závislá na rázu vodní překážky, na množství přepravních prostředků a na možnostech umlčování nepřítele. Za příznivých podmínek může být úsek násilného přechodu totožný s útočným pásmem divize (pluku).

Úsek násilného přechodu divize obvykle zahrnuje divizní přepraviště, dva až tři úseky násilného přechodu pluků prvního sledu, v nichž se zřizují hlavní a záložní plavidlová, přívozová a mostová přepraviště a podle možností i podvodní přepraviště pro tanky.

V úseku násilného přechodu pluku se vybírají praporní úseky násilného přechodu a zřizují se plukovní přepraviště.

Počet a druhy přepravišť se určují podle toho, jaké přepravní prostředky jsou k dispozici, podle rázu vodní překážky a stanoveného pořadí přepravy vojsk.

K oklamání nepřítelů se mohou podle rozhodnutí velitele divize zřizovat klamná přepraviště.

Násilný přechod vodní překážky musí být organizovaný, a proto se kromě toho dále určuje:

— **výchozí čára k přepravě** ve vzdálenosti 1–2 km, při zaujetí výchozího prostoru přímo u vodní překážky ve vzdálenosti 100–300 m od okraje vody,

— **prostory nasazení (naložení) na plovoucí přepravní prostředky a prostory utěsnění tanků** ve skrytých místech ve vzdálenosti 5–8 km od vodní překážky a při zaujetí výchozího prostoru u vodní překážky i blíže,

— **výchozí prostor druhého sledu (vševojskové zálohy)** divize ve vzdálenosti 15–20 km, pluku ve vzdálenosti 6–8 km za útvary (jednotkami) prvního sledu.

Při násilném přechodu vodní překážky z chodu se k předejití nepřítelů v jejím dosažení, zmocnění se mostů, přepravišť a výhodných úseků pro násilný přechod a předmostí vysílají od divize a někdy i od pluků prvního sledu představené oddáky. Divize může kromě toho vysadit i taktický vzdušný výsadek. Nepřítel na přístupech k vodní překážce obvykle ničí předvoje.

Před zahájením přesunu vojsk k vodní překážce nebo při jeho zahájení se zpravidla uskutečňuje palebné zabezpečování jejich přesunu. Před násilným přechodem vodní překážky se obvykle organizuje palebná příprava násilného přechodu a zteče a v jeho průběhu palebná podpora násilného přechodu a zteče. Vede-li se boj s použitím jaderných zbraní, mohou být nepříteli zasazeny jaderné údery.

Doba trvání palebné přípravy násilného přechodu a zteče, její uspořádání, doba zahájení a ukončení se určují obdobně jako za útoku v normálních podmínkách, avšak se zřetelem k šířce vodní překážky a ke vzdálenosti předního okraje nepřátelské obrany od protilehlého břehu.

Při násilném přechodu úzkých a středně širokých vodních překážek se může palebná příprava ukončit, jakmile útočící útvary (jednotky) dosáhnou výchozí čáry pro násilný přechod, a jde-li o širokou vodní překážku, jakmile zahájí násilný přechod.

Palebná podpora násilného přechodu a zteče se zahajuje po ukončení palebné přípravy. Pokračuje obvykle až do ovládnutí celé hloubky prostoru obrany nepřátelských brigád (pluků) prvního sledu útočícími útvary (jednotkami).

Za začátek násilného přechodu („Č“) se považuje okamžik odplutí jednotek prvního sledu od vlastního břehu. Pluky (prapory) prvního sledu hlavních sil využívají úspěchu představeného oddáku, předvojí a taktického vzdušného výsadku (úderných výsadekových jednotek) a po mostech a přepravištích, kterých se tyto jednotky zmocnily, nebo na svých obojživelných bojových vozidlech a plavidlových přepravních prostředcích překonávají bez zastavení vodní překážku, útočí na nepřítelů z chodu, rozšiřují předmostí, rychle postupují do hloubky, rozdělují bojovou sestavu nepřítelů a ničí ho po částech.

Jednotky, které mají překonat vodní překážku na přidělených samohybných přepravních prostředcích v prvním koloběhu, nakládají bojovou techniku a nasedají na přepravní prostředky ve skrytých místech, odkud odjíždějí do úseků násilného přechodu a z chodu se přepravují na protilehlý břeh.

Stavba mostů se zahajuje ihned poté, jakmile se vojska zmocnila protilehlého břehu a jednotky představeného oddáku nebo předvojí dosáhnou čáry, která umožňuje bezpečnou stavbu.

Tanky využívají pro násilný přechod mosty a brody nebo se přepravují na soulodích a jízdou pod vodou.

Příprava tanků pro jízdu pod vodou se uskutečňuje v době přibližování k vodní překážce a dokončuje se v prostorech k utěsnění tanků. Přeprava tanků jízdou pod vodou probíhá obvykle po ovládnutí protilehlého břehu a po pečlivém průzkumu vodní překážky. Po překonání vodní překážky zaujímají tankové jednotky své směry a plní uložené bojové úkoly.

K přímé podpoře činnosti pluků (praporů) na protilehlém břehu se spolu s nimi přepravuje praporní a plukovní dělostřelectvo a část divizního dělostřelectva, protitankové zálohy a pohyblivé oddáky zatarasovací.

Představené velitelské stanoviště divize (pozorovatelná pluku) se přepravuje ihned za útvary (jednotkami) prvního sledu a velitelské stanoviště se přepravuje s druhým sledem.

Útvary (jednotky) druhého sledu (vševojskové zálohy) zahajují přesun k vodní překážce na signál velitele divize (pluku)

a ve stanovené době se přepravují na protilehlý břeh na obojživelných bojových vozidlech, plavidlových, mostových nebo jiných přepravištích a jsou připraveny k plnění bojových úkolů.

Raketový útvar a dělostřelecké jednotky, které používají jadernou municii, se přepravují na soulodích a po mostech po bateriích, zatímco část baterií je ve stále pohotovosti k zasazení jaderných úderů.

Dělostřelectvo se přepravuje na plavidlových přepravních prostředcích, na soulodích a po mostech tak, aby jeho většina mohla podporovat svou palbou útočící vojska na protilehlém břehu. Plukovní a plukům přidělené dělostřelectvo se spolu s protitankovými zálohami pluků přepravuje obvykle za prapory prvního sledu. Divizní dělostřelecká skupina a divizní protitanková záloha se přepravují za pluky prvního sledu.

Protiletadlové jednotky pluků se přepravují plaváním, na plavidlových přepravních prostředcích a na soulodích spolu s prapory, které brání.

Protiletadlový raketový (protiletadlový dělostřelecký) útvar se přepravuje na soulodích a po mostech po bateriích a skupinách baterií za pluky prvního sledu. Část protiletadlových raketových (protiletadlových dělostřeleckých) baterií se může přepravovat za druhým sledem (za vševojskovou zálohou) divize.

Útvary (jednotky) technického zabezpečení a týlu divize (pluku) se přepravují po mostech nebo po soulodích. Plukovní obvoziště a dílenské vyprošťovací prostředky se přepravují za plukovním a přiděleným dělostřelectvem. K jejich přepravě se mohou využívat plavidlové přepravní prostředky.

Při násilném přechodu s rozvinutím hlavních sil u vodní překážky se útvary (jednotky) přeskupují a vytvářejí bojovou sestavu současně s organizací útoku na nepřítele bránícího vodní překážku na protilehlém břehu. Velitel divize (pluku) organizuje průzkum nepřítele a vodní překážky, rozhoduje se, dělá rekognoskaci, vydává bojové úkoly útvarům (jednotkám)

a organizuje součinnost. Potom se uskutěčňuje přeskupení a přepravní prostředky se předsunují do úseků násilného přechodu.

Přeskupení vojsk se řeší rychle a utajeně. Vojska, bojová a další technika a přepravní prostředky se ve výchozím prostoru rozmísťují v úkrytech.

Násilný přechod vodní překážky zahajují a vedou na zvolených úsecích všechny síly prvního sledu současně.

Jednotky prvního sledu nasedají na obojživelná bojová vozidla a přepravní prostředky ve skrytých místech a přibližují se k vodní překážce v době palebné přípravy.

Jestliže má divize (pluk) překonat postupně několik vodních překážek, rozdělují se přepravní prostředky tak, aby byl zabezpečen násilný přechod každé vodní překážky. Plánuje se manévry přepravními prostředky a činí se opatření k včasné náhradě přepravních prostředků mosty na pevných podpěrách a kombinovanými mosty.

Úzké (do 100 m) vodní překážky se překonávají zpravidla broděním, na obojživelných bojových vozidlech a přepravních prostředcích. K přepravě vojsk se rovněž používají ve velké míře útočné doprovodné mosty a mosty na pevných podpěrách.

Na středních (100–250 m) a širokých (250–600 m) vodních překážkách se přeprava vojsk uskutečňuje hlavně na obojživelných bojových vozidlech, plavidlových přepravních prostředcích a na soulodích. Je-li dostatek pontonových mostových souprav, mohou se zřizovat mosty na plovoucích podpěrách (kombinované mosty).

Nehluboké úseky zaplavených částí údolí se překonávají broděním nebo po mostech, které se zřizují z doprovodných mostů nebo z předem připravených mostních konstrukcí.

Bažinaté břehy se zpevňují dřevěnou kulatinou (hatěmi) a materiálem z místních zdrojů. K poskytnutí pomoci útvarům (jednotkám), které překonávají těžko průchodné úseky cest, se vyčleňují ženijní jednotky z vyprošťovacími prostředky.

Útok v noci

Útok v noci se může zahajovat průlomem nepřátelské obrany nebo je pokračováním boje v dne. V noci může divize (pluk) prolomovat obranu po přesunu z hloubky nebo z přímého dotyku s nepřítelem. Jestliže je útok v noci pokračováním denní bojové činnosti, přechod k němu se uskutečňuje bez přestávky.

Směry útoku se volí v terénu s nejmenším množstvím přírodních překážek a v noci dobře viditelnými orientačními body. Tyto směry musí vést nejkratší cestou ke stanoveným objektům a musí vylučovat nutnost složitých manévru.

Bojový úkol divize (pluku) při průlomu nepřátelské obrany v noci se obvykle

stanoví do stejné hloubky jako při útoku ve dne.

Pluku (praporu) prvního sledu se doplněk může stanovit čára, kterou má ovládnout do rozednění. Tato čára musí zabezpečovat výhodné podmínky pro zasažení druhého sledu (vševojskové zálohy) a rozvinutí útoku po rozednění. Pro stanovení dané čáry se kromě dalších podmínek bere v úvahu délka noci, připravenost útvarů (jednotek) k noční bojové činnosti i jejich zabezpečení osvětlovacími prostředky.

Útok v noci musí být organizován z čas. V rozhodnutí, velitel divize (pluku) kromě obvyklých otázek stanoví:

- úkoly a způsob světelného zabezpečení,

- úkoly k ničení a umlčování nepřátelských infraprístrojů, radiolokátorů a prostředků světelného zabezpečení,

- opatření k maskování vojsk proti nepřátelským průzkumným radioelektronickým prostředkům a k ochraně vojsk proti světelnému záření jaderných výbuchů,

- způsob přechodu od noční bojové činnosti k denní.

Při stanovení bojových úkolů velitel divize (pluku) navíc udává:

- plukům (praporům) prvního sledu: čáry, které musí ovládnout do rozednění,

- dělostřelectvu: úkoly ke zničení a umlčení nepřátelských radiolokátorů a osvětlovacích prostředků, k osvětlení terénu a cílů (objektů) v nepřátelské obraně, vytyčení světelných orientačních bodů (směrových čar vytyčených světelnými body), k oslepení pozorovatelů a palebných prostředků nepřítelů,

- útvarům (jednotkám) protivzdušné obrany: úkoly k boji s nepřátelskými prostředky světelného zabezpečení a způsob přechodu od noční činnosti k denní.

Kromě toho velitel divize upřesňuje letectvu úkoly k osvětlení nejdůležitějších objektů v obraně nepřítelů, k vytvoření světelných orientačních bodů v jeho sestavě a rovněž úkoly k úderům na zálohy nepřítelů a k odrážení protiztečí.

Při organizaci světelného zabezpečení se obvykle předem určuje:

- osvětlení objektů (cílů) pro letectvo, dělostřelectvo, tanky i další prostředky ničení na předním okraji i v hloubce nepřátelské obrany,

- oslepování nepřítelů o opatření k boji s jeho infraprístroji a s prostředky světelného zabezpečení,

- vytyčení světelných orientačních bodů (směrových čar) pro vyznačení směrů

útoku útvarů (jednotek) a rozhraní mezi nimi,

- světelné signály pro vzájemné rozpoznávání, ukazování cílů a součinnost,

- světelné ukazatele pro označení pochodových os, čar rozvinování a čáry zteče, hranic zamořených pásem, průchodů v bojových sestavách vpředu působících vojsk, v zátarasech a překážkách, směrů objížděk a dosažených čar,

- opatření pro klamání nepřítelů.

Osvětlovací prostředky se používají podle jednotného plánu. Jejich použití v průběhu boje řídí velitelé, kterým jsou přiděleny. Cíle v bezprostřední blízkosti útočících jednotek se osvětlují tak, aby jim nebylo znemožněno užívání infraprístrojů.

K zabezpečení utajení přípravy a dosažení překvapivosti útoku je třeba do zahájení zteče dodržovat dosavadní způsob osvětlování a používání infraprístrojů, radiolokátorů blízkého průzkumu a signálních prostředků.

Ve stanoveném čase motostřelecké a tankové jednotky pluků prvního sledu provádějí rychlou zteč předního okraje nepřátelské obrany a rozvíjejí útok do hloubky. Osvětlování terénu a objektů (cílů) v nepřátelské obraně se sladuje s postupem jednotek. Někdy může zteč předního okraje a rozvíjení útoku do hloubky nepřátelské obrany probíhat bez používání osvětlovacích prostředků, pouze za využití infraprístrojů.

Při zahájení útoku se většina plukovního a někdy i přiděleného dělostřelectva přiděluje praporům. Signály pro přenos a zastavení palby dávají velitelé praporů (rot).

Speciálně určené baterie vedou palbu osvětlovacími granáty (minami) k osvětlení terénu a objektů (cílů), vytyčení světelných orientačních bodů (směrových čar), k řízení palby a oslepení nepřítelů.

Místa velení divize (pluku) se umísťují blíže k útvarům (jednotkám) prvního sledu. Pevně se využívá velmíkrátkovlnné rádiové spojení s retranslačními a tranzitními stanicemi, zesiluje se ochrana spojovacích uzlů, stanic a vedení. Na důležitých směrech se zřizují pozorovací stanoviště.

Při přechodu od noční činnosti k denní velitel divize (pluku) zesiluje průzkum, upřesňuje bojové úkoly útvarům (jednotkám), přibližuje dělostřelectvo a centralizuje řízení palby, přijímá opatření k zabezpečení boků, upevňuje důležitých čar, k rozptýlení vojsk a dosažení jejich pohotovosti k odrážení možných protiztečí nepřítelů. Je-li to nutné, zasazuje do boje druhý sled (vševojskovou zálohu).

Činnost divize v operační manévrovací skupině

Plní řád Vševojsk-1-1 se touto činností divize nezabývá. Tato stáť je v přípravě Bojového řádu nově zpracována.

Tanková (motostřelecká) divize může působit jako operační manévrovací skupina armády nebo tvořit součást operační manévrovací skupiny operačně strategického svazu. Je určena k rozhodnému rozvíjení úspěchu a vedení vysoce manévrové a v jejích rámci i přepadové činnosti v operační hloubce nepřátelské obrany.

Při tom může plnit tyto úkoly:

- ničit nepřátelské prostředky jaderného a chemického napadení a ovládnout letiště, zásobovací základny a další důležité objekty,

- zabránit manévru nepřátelských záloh a ničit je,

- pronikat k odchodovým cestám hlavního nepřátelského uskupení a zasazovat údery do jeho boků a týlu,

- narušovat velení vojskům a práci týlu, ovládnout důležité prostory a čáry v týlu nepřítel.

V závislosti na množství sil armády a na situaci se může divize začlenit do sestavy operační manévrovací skupiny předmětem nebo v průběhu operace, ze zálohy, z druhého sledu a někdy i ze sestavy prvního sledu.

Pro činnost v sestavě operační manévrovací skupiny se divize obvykle posílá útvar (jednotkami) samohybného dělostřelectva, protivzdušné obrany, výsadkovými údernými jednotkami, jednotkami vojskového letectva i útvar (jednotkami) speciálních vojsk a týlu: je podporována raketovým vojskem a dělostřelectvem, hlavními silami vojskového letectva a rovněž frontovým letectvem v rozsahu vyčleněných vzletů.

Je-li divize předem určena jako operační manévrovací skupina, rozmísťuje se v prostoru soustředění vzdálenosti od fronty 50 až 70 km i více. K zasazení do sražení se postupně přemísťuje skoky za postupujícími vojsky prvního sledu. Vyžaduje-li to situace, může před zasazením do sražení zaujmout východí prostor ve vzdálenosti 20 až 40 km od čáry bojového do-
týku vojsk.

Divize při plnění úkolů operační manévrovací skupiny vede bojovou činnost na jednotlivých směrech a působí v celé šířce pásma útoku armády. Charakter její činnosti musí v podstatě spočívat v překvapivých úderech na nepřítel, v hlubokých případech, v rychlém přemísťování z jednoho prostoru (objektu) do druhého, v širokém používání manévru, v obchycování nepřítel ze vzduchu systematic-

kým vysazováním výsadků různého určení a také ve vysílání samostatných před-
sunutých a přepadových odřadů k ovládnutí a zničení objektů.

Divize musí jednat aktivně, rozhodně a odvážně, musí dovedně využívat odkrytých boků, mezer a slabých míst v uskupení nepřítel, nepouštět se do vleklých bojů, z chodu vést překvapivé údery do boků a týlu nepřítel a rychle uskutečňovat manévry na jiný směr. Od hlavních sil armády (frontu) se může odpoutat do 50 až 80 km.

Divizi se zpravidla stanoví úkol na dva až tři dny a někdy i do celé hloubky operace toho svazu, od kterého se operací manévrovací skupina vysílá. Tempo útoku divize může dosahovat 80 až 100 km za den.

Blíží úkol divize může spočívat v rychlém rozvinutí taktického úspěchu v operační, ve zničení raketových jaderných prostředků, v rozdrčení blízkých operačních záloh, v ovládnutí mezilehlých čar obrany, letišť, skladů a základen s uloženými jadernými zbraněmi, v dobytí důležitých prostorů a objektů (čar), které zabezpečují výhodné podmínky pro úspěšné rozvinutí armádní útočné operace a pro další činnost operační manévrovací skupiny.

Další úkol divize může zahrnovat zničení nově zjištěných jaderných prostředků, rozdrčení hlubokých operačních záloh nepřítel v součinnosti s operační manévrovací skupinou operačně strategického svazu a vzdušnými výsadky, násilný přechod vodních překážek ve vysokém tempu, dobytí důležitých prostorů a objektů, jejichž ovládnutím se vytvářejí výhodné podmínky pro dokončení armádní útočné operace.

Kromě blízkého a dalšího úkolů se divizi mohou stanovit **objekty pro přepadovou činnost.**

Pluku hlavních sil divize se udává blízký úkol a směr další činnosti.

Blíží úkolem pluku hlavních sil může být zničení nepřátelských prostředků jaderného napadení a dalších důležitých objektů, rozdrčení nepřítel pohyblivého se na směru činnosti pluku nebo zdolání jeho obrany na mezilehlé čáře a dobytí prostoru (úseku), který zabezpečuje výhodné podmínky pro další činnost.

Směr další činnosti se určuje tak, aby zabezpečoval splnění blízkého úkolu divize.

Postup velitele divize při organizaci bojové činnosti v operační manévrovací skupině je v podstatě stejný jako při organizaci útoku po přesunu z hloubky. Zvlášt-

nost spočívá v tom, že všechny otázky, které souvisí s organizací bojové činnosti, řeší zpravidla na mapě a na plastickém stole a úkoly útvarům i součinnost upřesňuje při zasazení divize do sražení. Pokud to situace umožňuje, úkoly útvarům i otázky součinnosti upřesňuje v terénu.

V bojovém rozkaze při stanovení úkolů útvarům velitel divize udává:

- předsunutému odřadu: složení, úkol k zabezpečení zasazení divize do sražení, směr činnosti, kterou čáru (objekt) v operační hloubce a dokdy ovládnout,

- předvojům: složení, úkoly k zabezpečení postupu hlavních sil divize a pochodové osy,

- plukům hlavních sil: posilové prostředky, bližší úkol a směr další činnosti, čáru a dobu zasazení do boje, pochodové osy, doby průchodu výchozí čarou a regulačními čarami,

- raketovému útvaru a dělostřeleckým jednotkám používajícím jadernou municí: úkoly, možné prostory bojového rozmístění (palebných postavení), místo v pochodové (bojové) sestavě, pochodové osy a dobu pohotovosti k odpálení raket (ke střelbě) po rozvinutí ve stanovených prostorech,

- dělostřelectvu: úkoly k podpoře činnosti předsunutého odřadu, předvojů a hlavních sil, pořadí, dobu zahájení a trvání palebného ničení před zasazením hlavních sil do sražení a při plnění nejdůležitějších úkolů, složení dělostřeleckých skupin a jejich místo v pochodové (bojové) sestavě, pochodové osy, možné prostory rozvinování palebných postavení a dobu pohotovosti v každém z nich,

- útvarům protivzdušné obrany: úkoly, prostory palebných postavení (čáry rozvinování), pochodové osy, pořadí přesunu, rozvinování a přemísťování v sestavě bráněných vojsk, dobu a stupeň pohotovosti,

- jednotkám vojskového letectva: počet vzletů a jejich rozložení na úkoly, letiště, předsunuté přistávací plochy, prostory létek bojových vrtulníků, objekty, na které je nutné vést údery při zasazování hlavních sil do sražení a kdy, úkoly k ničení nepřátelských přesunovaných záloh na vzdálených přístupech, způsob podpory vojsk v průběhu boje,

- taktickému vzdušnému výsadku (úderné výsadkové jednotce): posilové prostředky, dobu a prostor vysazení, bojový úkol, výchozí prostor pro vysazení, pásmo průletu, prostředky pro vysazení a dobu pohotovosti,

- přepadovým odřadům: posilové prostředky, bojový úkol (objekty, kterých se mají zmocnit nebo které mají zničit), do-

bu jeho splnění, směry činnosti, dobu a místo připojení k hlavním silám po splnění úkolu a způsob jejich podpory palbou dělostřelectva a údery letectva,

- vševojskové záloze: složení, pochodovou osu, směr přemísťování a úkoly, k jejichž plnění má být připravena,

- protitankové záloze (pohyblivému odřadu zatarasovacímu): pochodovou osu, místo v pochodové a bojové sestavě, úkoly, čáry rozvinutí (minování) a směr přemísťování v průběhu boje.

Divize se do sražení obvykle zasazuje po dokončení průlomu hlavní obranné čáry nepřítele.

Divize do sražení zasazuje a na směr zasazení jaderné a palebné ničení nepřítele organizuje nadřazený velitel (náčelník).

Při použití jaderných zbraní se před zasazením divize do sražení vedou jaderné údery na nejdůležitější objekty v taktické a bližší operační hloubce nepřítele.

Jsou-li před zasazením do sražení používány pouze konvenční zbraně, organizuje se obvykle palebné zabezpečení přesunu vojsk a krátka, ale mohutná palebná příprava zteče, která se skládá z jednoho nebo několika palebných přepadů objektů zteče a nepřátelských záloh. S přechodem do útoku se na směr zasazení divize do sražení může vést do hloubky bránících se nepřátelských útvarů (ohnisek odporu) palebná podpora zteče.

Předsunutý odřad (předvoje) se pod ochranou paleb dělostřelectva, za podpory letectva a za využití úspěchů svazků prvního sledu armády rychle přesunuje k čáře zasazení divize do sražení, a je-li to nutné, z chodu se rozvíjí do bojové sestavy, ztečí ničí nepřítele, se kterým se střetne a rázně postupuje ve stanoveném směru.

Hlavní síly divize postupují za předsunutým odřadem a vytvořenými trhlami rychle pronikají do hloubky. V nezbytném případě se část hlavních sil rozvíjí do předbojové nebo bojové sestavy a v součinnosti s motostřeleckými a tankovými útvary útočícími čelně a s údernými výsadkovými útvary ničí nepřítele, směle se odpoutává od hlavních sil svazu a rozvíjí úspěch do operační hloubky.

Mezilehlé čáry obrany v operační hloubce nepřítele překonává divize v těsné součinnosti se vzdušnými výsadky (údernými výsadkovými útvary) a letectvem z chodu, na široké frontě a na směrech, které nejsou obsazeny nebo jsou jen slabě bráněny.

Přisunované nepřátelské zálohy ničí divize po částech, zpravidla ve střetném boji, přičemž jim musí zabránit v přechodu do obrany na mezilehlých čarách.

Po odpoutání od hlavních sil svazu přechází divize k přepadové činnosti. Ke zničení a dobytí jednotlivých důležitých objektů se hojně využívají přepadové odřady složené ze zesílených motostřeleckých (tankových) útvarů a jednotek.

Přepadové odřady obvykle působí na jednotlivých směrech v součinnosti s výsady (údernými výsadečskými útvary a jednotkami) a vojskovým letectvem a také s průzkumnými odřady a skupinami. Přepadové odřady v síle praporů mohou působit do vzdálenosti 20 až 30 km od hlavních sil operační manévrovací skupiny a přepadové odřady v síle pluků do 50 km. Po splnění úkolu se přepadové odřady připojují k hlavním silám nebo odcházejí do určených shromaždišť, kde dostanou nový úkol.

K docílení utajení a překvapení se široce používá aktivní bojové činnosti v noci a za snížené viditelnosti.

Při úderu nepřítele, který má převahu sil, se divize rychle upevní na dosažených čarách, přejde ke kruhové obraně, vytvoří palebný systém, zejména protitankové palby a systém zátarasů, organizuje spolehlivou protitankovou obranu a úporně se brání do příchodu hlavních sil operačně strategického svazu (svazu).

Vrtulníkové jednotky působí zpravidla z prostoru obsazeného divizí.

Normy pochodu

Pochod může probíhat za situace, kdy se předvídá boj, nebo mimo nebezpečí střetnutí s nepřítelem.

Uskutečňuje se směrem

- k frontě,
- podél fronty,
- od fronty do týlu,

a to skrytě a zpravidla v noci nebo za omezené viditelnosti, v průběhu bojové činnosti nebo v hlubokém týlu vlastních vojsk také dle dne.

Vševojsk-1-1 stanoví průměrný celodenní pochodový výkon jednotně pro všechny proudy 200–250 km za den. Průměrnou rychlost stanoví zvlášť pro pochod ve dne a zvlášť pro noc (smíšené a tankové proudy v noci 15–20 km · h⁻¹, ve dne 20–30 km · h⁻¹, automobilní proudy v noci 25–30 km · h⁻¹, ve dne 30–40 km · h⁻¹). V připravovaném bojovém řádu může celodenní pochodový výkon dosahovat:

- u smíšených a tankových proudů až 300 km,
- u automobilních proudů až 400 km,

Činnost divize v operační manévrovací skupině musí být překvapivá, rychlá a vyznačovat se zvláštní rozhodností a smělostí. Způsoby bojové činnosti nesmějí být šablonovité. V každém případě závisí na reálných podmínkách bojové situace.

K velení útvarů divize se v prostoru činnosti hlavních sil rozvíjí předem stanovené velitelské stanoviště a velitelské stanoviště. Týlové velitelské stanoviště se rozvíjí v prostoru činnosti útvarů a jednotek technického zabezpečení a týlu.

Zvláštnostmi speciálního technického a týlového zabezpečení bojové činnosti divize jsou:

- přiblížení útvarů a jednotek speciálního technického zabezpečení a týlu k bojovým sestavám vojsk,
- opravy výzbroje a bojové techniky na místě, a pokud ji nelze opravit, její vlečení,
- vytvoření zvýšených zásob, především munice a pohonných hmot, a v případě potřeby jejich přeprava a také přeprava raket vzduchem,
- včasný odsun raněných a nemocných zpravidla vzduchem,
- časté využívání ukořistěné výzbroje, bojové techniky, střeliva a pohonných hmot,
- zesílená ochrana útvarů a jednotek speciálního technického zabezpečení a týlu.

- za ztížených podmínek 200 až 250 km (někdy i méně).

Průměrná rychlost pochodu bez započítání doby na zastávky může být:

- u smíšených a tankových proudů 25–30 km · h⁻¹,
- u automobilních proudů 30–40 km · h⁻¹,
- za ztížených podmínek 20 km · h⁻¹.

Předvídá-li se boj, určují se divizi obvykle nejméně dvě hlavní pochodové osy a při pochodu na velké vzdálenosti (více než je celodenní pochodový výkon) mimo nebezpečí střetnutí s pozemním nepřítelem — jedna až dvě hlavní pochodové osy.

K včasnému zahájení pochodu a k regulaci rychlosti pohybu proudů se určuje výchozí čára a regulační čáry a stanoví se doba jejich průchodu čely proudů.

Vzdálenost **výchozí čáry** musí zabezpečit vyvedení praporek (oddílových) proudů z prostorů rozmístění vojsk.

Regulační čáry se zpravidla volí po 3 až 4 hodinách přesunu (Vševojsk-1-1 po 2 až 3 h).

Zastávky pro odpočinek vojsk, k výdeji stravy, ke kontrole výzbroje, bojové a další techniky nebo k jejich ošetřování se určují po každých 3 až 4 hodinách přesunu v trvání až 1 hodiny a jedna zastávka v trvání 2 hodin ve druhé polovině celodenního pochodového výkonu. (Vševojsk-1-1 rozeznává malé zastávky, 20–30 minut po 2 až 3 hodinách pochodu a velké zastávky, 2 až 4 hodiny ve druhé polovině pochodu.)

Pochodová sestava divize (pluku) zahrnuje:

- přesunutý odřad (jestliže se vysílá),
- pochodové zajištění,
- odřady k zabezpečení pohybu,
- proudy hlavních sil,
- proudy útvarů (jednotek) technického zabezpečení a týlu.

Předsunutý odřad se vysílá k předstížení nepřítel v ovládnutí výhodných čar a jejich udržení do příchodu hlavních sil a má také úkol vést průzkum ve prospěch divize (pluku).

Jeho vzdálenost od hlavních sil může dosahovat

- v síle pluku až 70 km,
- v síle praporu až 40 km.

Pochodové zajištění zabezpečuje plynulý přesun, zabraňuje nenadálému napadení nepřítel a vytváří výhodné podmínky k zahájení boje.

K čelnímu zajištění se vysílá

- předvoj v síle až zesíleného praporu,
- čelní pochodová záštita v síle až zesílené rotý.

K zajištění boků — boční pochodové záštity v síle až zesílené rotý.

K udržení výhodných čar po dobu průchodu proudů — stojící boční záštita.

K zajištění týlu — zadní pochodová záštita — v síle až zesílené rotý.

Předvoj se vysílá na vzdálenost

- 20 až 30 km.
- Čelní pochodová záštita 5 až 10 km.
- Čelní pochodová záštita pluku 2. sledu do 3 km.
- Boční a zadní pochodová záštita do 5 km.
- (Vševojsk-1-1 vzdálenosti nestanoví.)
- mezi pluky do 5 km
- (Vševojsk-1-1 5 až 10 km)
- mezi prapory (oddíly) 2–3 km
- (Vševojsk-1-1 nejméně 5 km)
- mezi vozidly 25–50 m
- (Vševojsk-1-1 stejně)

Útvary technického zabezpečení a týlu pochodu v samostatných proudech za hlavními silami ve vzdálenosti

- u divize 5 až 10 km,
- u pluku 2 až 3 km,
- u praporu — v praporním proudu.

Pořádkovou službu organizuje štáb divize (pluku) před zahájením pochodu. Rozvíjí se

- na cestách k vyvedení vojsk na výchozí čaru,
- na pochodových osách,
- v prostoru odpočinku a soustředění,
- v prostoru (na cestách) k rozvinutí do bojové sestavy.

Pořádkové úseky jsou jako ve Vševojsk-1-1 v délce do 100 km.

K řízení proudů, regulaci pohybu, technickému a týlovému zabezpečení se hodně využívají vrtulníky.

Cílem tohoto článku bylo doplnit zásady útočného boje, publikované v předešlém čísle *Vojenské mysli*, a tím dát čtenářům ucelenější pohled s poukazáním na rozdílnost mezi připravovaným Bojovým řádem a Polním řádem na vedení útočného boje motostřeleckou a tankovou divizí.